

Folketingets Administration
Lovsekretariatet
Christiansborg
1240 København K.

e-mail: lov@ft.dk

Dato: 30.04.2012

Journal: 900

Høring over udkast til lov om ændring af ombudsmandsloven

Ministeriet for Børn og Undervisning har gjort skoleforeningerne opmærksom på, at Folketingets Lovsekretariat har udarbejdet udkast til forslag til lov om ændring af lov om Folketingets Ombudsmand. Vi har noteret os, at lovforslaget bl.a. vedrører oprettelse af et børnekontor hos Folketingets Ombudsmand, og at det indholdsmæssigt i væsentligt omfang beskæftiger sig med indgribende tilsynsopgaver på frie skoler.

Da høringslisten ikke indeholder frie skoler, skal vi anmode om for fremtiden at blive optaget på denne liste. I nærværende sammenhæng er det af afgørende betydning for os at udtrykke vores store bekymring i forhold til et lovforslag, der direkte og konkret indeholder „kontrolbeføjelser” i forhold til frie grundskoler.

De frie grundskolers 6 skoleforeninger: Private Gymnasier og Studenterkurser, Lilleskolerne, De Kristne Friskoler, Deutscher Schul- und Sprachverein samt de to her underskrivende foreninger (DF og DP) har drøftet forslaget og står samlet bag dette høringssvar med de her følgende kommentarer til lovændringerne:

Ændringerne i § 7 stk. 1, 3. pkt. må opfattes som generelle forpligtende opgaver for Ombudsmandens børnekontor, der skal påse implementering af børns rettigheder i lovgivning og regeldannelse i øvrigt, såvel som forestå behandling af individuelle klagesager. Behandling af individuelle klager på frie skoler er en markant inddragelse af et nyt institutionsområde, og inddragelsen skal også ses i lyset af, at børnekontoret af egen drift får hjemmel til at gennemføre driftsundersøgelser ved inspektion. Af bemærkningerne (pkt. 3.1) fremgår det bl.a.: „Ved den nærmere afgrænsning af ombudsmandens kompetence over for private vil det være naturligt at tage udgangspunkt i, at i hvert fald institutioner, som – eventuelt sammen med andre funktioner – har særligt til opgave at tage sig af børn, bør være direkte omfattet af ombudsmandens kontrolbeføjelser.

Som eksempler kan nævnes private skoler, private dagtilbud til børn og unge, private bo- og opholdssteder, private kost- og efterskoler samt private hospitaler og sundhedsklinikker, i det omfang de varetager behandling af børn”.

Det er foreningernes opfattelse, at det kun kan bero på en misforståelse eller manglende kendskab til forholdene, når private skoler sidestilles med private bo- og opholdssteder samt private hospitaler. Hovedparten af friskolerne er oprettet og drevet af forældre kredse som små og lokale institutioner, og i det lys forekommer det overraskende og betænkeligt, at disse små institutioner skal forholde sig til yderligere en tilsynsinstans. Man kunne have forventet, at en så markant ændring ikke bliver gennemført uden en forudgående behandling, hvor

repræsentanter for skolerne og de eksisterende tilsynsinstanser kunne få afklaret, hvad den aktive inddragelse af Ombudsmandsinstitutionen får af praktisk betydning.

Vi finder det tvivlsomt, om en udvidelse af ombudsmandens kompetence til at omfatte skolernes virksomhed i deres helhed – inkl. den pædagogiske indsats og skolens personalemæssige og økonomiske dispositioner i tilknytning til børnenes forhold – vil sikre et bedre tilsyn med eleverne.

Inddragelsen af den store gruppe af frie skoler under § 7 stk. 1. begrundes alene med en regeringsbeslutning om at følge anbefalingerne fra FN's børnekomité om børns rettigheder og vilkår. Vi har ikke grund til at erklære os uenige i denne overordnede beslutning Vi kan overordnet tilslutte os denne hensigt (herunder de reelle og fornuftige hensigter), men det forekommer hverken logisk eller begrundet, at denne beslutning skal udvide antallet af tilsynsinstanser, som skolerne skal forholde sig til. Når ombudsmanden skal have indseende med såvel skolernes pædagogiske indsats som med skolens personalemæssige og økonomiske dispositioner i det omfang, som disse kan siges at have tilknytning til børnenes forhold, finder vi det kritisabelt. Det er umiddelbart svært at indkredse områder i skolehverdagen, hvor Ombudsmanden ikke vil kunne gennemtvinge en praksisændring i strid med de knæsatte principper, som forældrene på skolerne har besluttet. Rækkevidden af dette forekommer betænkelig og uoverskuelig. Vor bekymring afsvækkes ikke af den vage forudsætning om, at børnekontoret i relevant omfang vil ansætte medarbejdere, som ikke har juridisk baggrund. Vi kan forudse særdeles ufrugtbare modsætninger og kompetencestridigheder og er overbeviste om, at der ikke herved etableres et mere effektivt tilsyn i forhold til børnenes legitime interesser.

Ombudsmandsinstitutionen er højt respekteret i Danmark, men dersom Ombudsmanden skal til at behandle klagesager på denne lange række af primært forældre- og medlemsstyrede skoler, forudser vi, at sager, der i dag oftest finder en løsning i det lokale skoledemokrati, kan blive udsat for en langvarig sagsbehandling, som vil lægge u hensigtsmæssigt beslag på de små institutioners ressourcer. Undtagelsesvis forekommer der situationer, som sædvanligvis skal finde en afklaring via tilsynsmyndigheden (Ministeriet for Børn og Undervisning), Arbejdstilsynet, politiet eller domstolene, og vi ville måske kunne se en fordel ved at Ombudsmanden nu vil kunne tage disse sager op, hvis tilsynsinstanserne på forhånd havde søgt at afdække og koordinere indsatsen. Beskrivelsen af børnekontoret i dette lovudkast peger i retning af ganske uklare tilsynsforhold med risiko for parallel sagsbehandling i flere instanser.

Foreningerne finder det således højst utilfredsstillende, at der fremsættes et lovforslag, som har så vidtrækkende og uoverskuelige konsekvenser. Hensigten kan være prisværdig, men i realiteten vil dette næppe føre til, at børnene stilles bedre, hvorimod forældrene og deres skoler i en almindelig sammenhæng vil blive udsat for et uoverskueligt tilsynskompleks som kan slå mere i stykker, end det vil udbedre.

Skoleforeningerne skal derfor udtrykke deres største bekymring over lovforslaget, hvis konsekvenser for de frie skoler kan blive – om end utilsigtet fra statens side – et anslag imod forældrenes ret til gennem den frie skoles virksomhed at varetage deres børns undervisning på en sådan måde, at den kan stå mål med den offentlige folkeskoles.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Ebbe Lilliendal,
Dansk Friskoleforening

Kurt Ernst,
Danmarks Privatskoleforening